

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)

COM(2011) 874 final

(2012/C 191/20)

Sprawozdawca: **Pedro NARRO**

Parlament Europejski, w dniu 15 grudnia 2011 r., oraz Rada, w dniu 23 stycznia 2012 r., postanowiły, zgodnie z art. 192 i 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)

COM(2011) 874 final.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 10 kwietnia 2012 r.

Na 480. sesji plenarnej w dniach 25–26 kwietnia 2012 r. (posiedzenie z 25 kwietnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 127 do 2 – 4 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Program LIFE jest skutecznym programem wspólnotowym, który w ostatnich 20 latach – uzupełniany innymi funduszami i inicjatywami – przyniósł bardzo pozytywne rezultaty. W związku z tym powinien być kontynuowany i rozwijany, aby mógł w dalszym ciągu w sposób strategiczny i spójny umożliwiać podejmowanie działań związanych z ochroną środowiska i klimatem w Unii Europejskiej.

1.2 Proponowane zwiększenie budżetu programu LIFE (2014–2020) stanowi pozytywny sygnał, ale ciągle pozostaje wiele do zrobienia w zakresie skutecznego włączenia kwestii środowiska do polityki europejskiej. EKES zwraca się do państw członkowskich, pogrążonych w głębokim kryzysie gospodarczym, aby zdecydowanie postawiły na inwestycje na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu, aby złagodzić skutki kryzysu.

1.3 Utworzenie podprogramu działań na rzecz klimatu może okazać się użytecznym narzędziem, które sprawi, że inicjatywy te, mające na celu dostosowanie się do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków, będą bardziej widoczne. Z kolei podprogram działań na rzecz środowiska powinien w dalszym ciągu przyczynić się do ochrony różnorodności biologicznej, a przede wszystkim do finansowania sieci „Natura 2000”, nie umniejszając jednak udziału innych funduszy, np. Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

1.4 Uruchomienie nowego rodzaju projektów na dużą skalę, „projektów zintegrowanych”, powinno zostać przeprowadzone z zapewnieniem udziału organizacji pozarządowych (NGO) i sektora MŚP, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości „projektów tradycyjnych” i zagwarantowaniem sprawniejszej koordynacji pomiędzy organami krajowymi i wspólnotowymi. W związku z tym EKES proponuje, aby Komisja uwzględniła we wniosku dotyczącym rozporządzenia wyraźny rozdział

budżetów obu typów projektów, określiła, jakie kryteria zostaną przyjęte do ustalenia podziału geograficznego projektów zintegrowanych, i wyjaśniła, w jaki sposób będą opracowywane programy wieloletnie bez zmniejszenia elastyczności programu.

1.5 EKES opowiada się za tym, by podział projektów odbywał się według kryteriów merytorycznych, a nie geograficznych. Dostrzega jednak, że wiele krajów uczestniczy w programie LIFE w ograniczonym stopniu, czy to ze względu na brak doświadczenia, czy też na brak środków wystarczających do tego, aby zaangażować się aktywnie. W związku z tym jest niezwykle ważne, aby Komisja ułatwiła tym krajom dostęp poprzez zaoferowanie im szerszego doradztwa oraz poprzez sprawniejszą koordynację instytucjonalną.

1.6 Zwiększenie poziomu współfinansowania w przypadku projektów tradycyjnych i zintegrowanych nie może w żadnym razie być uzasadnieniem dla tego, by podatek VAT i koszty zatrudnienia stałych pracowników przestały być zaliczane do kosztów kwalifikowanych. Nieuwzględnienie tych kosztów byłoby bardzo niekorzystne dla małych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, których wkład jest bardzo wartościowy, tymczasem mogłyby zostać zablokowany lub ograniczony.

1.7 Wprowadzenie płatności zryczałtowanych jest dobrym sposobem uproszczenia programu. Zdaniem EKES-u Komisja powinna gruntowniej zbadać możliwości ulepszenia usług doradztwa, uproszczenia formularzy finansowych i wprowadzenia fazy wstępnej oceny w projektach tradycyjnych.

1.8 EKES uważa, że należy bezwzględnie utrzymać charakter wspólnotowy programu LIFE oraz uzyskaną dzięki niemu wartość dodaną. W związku z tym Komisja powinna wyjaśnić najpierw, jakie środki będą przyjmowane za pomocą aktów delegowanych, jaka będzie rola państw członkowskich w Komitecie LIFE oraz jakie będą nowe uprawnienia Agencji Wykonawczej ds. Konkurencyjności i Innowacyjności.

1.9 Mimo znacznego sukcesu programu LIFE Komisja Europejska powinna podjąć dodatkowe starania, aby upowszechnić wiedzę na jego temat i zwiększyć w nim udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Wobec tego zasadnicze znaczenie ma usprawnienie kanałów przekazywania informacji, zwiększenie przejrzystości przy wyborze projektów i uświadczenie obywatelom UE, jakie znaczenie ma instrument wspólnotowy taki jak program LIFE i jaką wartość dodaną wnosi on do społeczeństwa.

2. Kontekst

2.1 W dniu 12 grudnia 2011 r. Komisja Europejska opublikowała wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE). Całkowita pula środków finansowych przeznaczona na program LIFE na lata 2014–2020 wyrażona w cenach bieżących wynosi 3 618 milionów EUR.

2.2 Program LIFE stanowi część wniosku Komisji Europejskiej w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020, w którym określono ramy budżetowe i główne kierunki w kontekście realizacji strategii „Europa 2020”. Komisja postanowiła traktować działania na rzecz środowiska i działania na rzecz klimatu jako integralną część głównych instrumentów i form interwencji.

2.3 Od momentu powstania w 1992 r. program LIFE stanowił jedno z podstawowych unijnych źródeł finansowania w zakresie ochrony środowiska. Nowe rozporządzenie zaproponowane przez Komisję ma zastąpić obowiązujące rozporządzenie nr 614/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+).

2.4 Wniosek dotyczący nowego rozporządzenia LIFE przewiduje ustanowienie programu LIFE z dwoma podprogramami: podprogramem działań na rzecz środowiska i podprogramem działań na rzecz klimatu. Podprogram działań na rzecz środowiska obejmuje trzy obszary priorytetowe: 1) „Różnorodność biologiczna”; 2) „Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami”; oraz 3) „Zarządzanie i informacja”.

2.5 Budżet podprogramu działań na rzecz środowiska wynosi 2 713,5 miliona EUR. Połowa środków przeznaczonych na wsparcie projektów za pomocą konkretnych działań będzie przydzielona na wspieranie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej. Podprogram działań na rzecz klimatu będzie miał budżet w wysokości 904,5 miliona EUR i obejmie trzy szczególne obszary priorytetowe: łagodzenie skutków zmiany klimatu, dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu oraz zarządzanie i informację w zakresie klimatu.

2.6 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny nieustannie podkreśla ogromne znaczenie programu LIFE dla rozwoju i kształtowania polityki UE w zakresie ochrony środowiska. W ostatnich trzech opiniach dotyczących projektu LIFE opracowanych przez EKES powtórnie zaakcentowano jego cenny, choć ograniczony wkład w ochronę środowiska w Europie⁽¹⁾.

⁽¹⁾ CESE (Dz.U. C 80 z 30.3.2004, s. 57); CESE (Dz.U. C 255 z 14.10.2005, s. 52); CESE (Dz.U. C 132 z 3.5.2011, s. 75).

3. Uwagi ogólne

3.1 Budżet

3.1.1 Budżet przeznaczony na program LIFE określony we wniosku w sprawie wieloletnich ram finansowych przewiduje znaczny wzrost w stosunku do środków przyznanych na lata 2007–2013. Budżet programu zostanie podwyższony z 2 143 do 3 200 milionów EUR w cenach z 2011 r. (3 618 milionów w cenach bieżących). Podprogram działań na rzecz środowiska otrzyma 2 713,5 milionów EUR (połowa na działania w zakresie różnorodności biologicznej i przyrody), a podprogram działań na rzecz klimatu otrzymał 904,5 miliona EUR.

3.1.2 Przewidziane środki stanowią 0,3 % całego budżetu Unii Europejskiej. Zwiększenie budżetu stanowi pozytywny sygnał, jeśli chodzi o troskę o środowisko, jednak należy ocenić, jak kryzys gospodarczy wpłynie na możliwości podmiotów prywatnych i samorządów lokalnych w zakresie finansowania, zwłaszcza w przypadku większych projektów, w których zapotrzebowanie na środki jest większe. EKES w każdym wypadku podkreśla potrzebę zachęcania do ochrony środowiska i działań na rzecz klimatu w celu łagodzenia skutków kryzysu oraz jest zdania, że finansowanie programu LIFE nie powinno mieć negatywnego wpływu na inne fundusze – takie jak EFRROW lub fundusze strukturalne – które również mogą potencjalnie finansować działania w tej samej dziedzinie.

3.1.3 Komisja powinna potraktować jako priorytet potrzebę finansowania dodatkowego, umożliwiającego prowadzenie działań związanych z komunikacją, rozpowszechnianiem i przekazywaniem wiedzy. Ustanowienie specjalnego finansowania środków doradczych i szkoleń przyczyniłoby się nie tylko do uproszczenia zarządzania programem, lecz także przede wszystkim do zwiększenia jego skuteczności i optymalizacji wykorzystywanych zasobów.

3.2 Najważniejsze zmiany zawarte we wniosku:

3.2.1 W wyniku konsultacji z zainteresowanymi stronami i oceny skutków Komisja podjęła decyzję o wprowadzeniu trzech istotnych zmian do obowiązujących przepisów w celu poprawy ich struktury, uproszczenia ich funkcjonowania, zwiększenia elastyczności i bardziej przejrzystego określenia celów i strategii. Zmiany te obejmują:

- 1) bardziej szczegółowe priorytety;
- 2) dwa podprogramy: działań na rzecz środowiska i działań na rzecz klimatu;
- 3) nowy rodzaj projektów: „projekty zintegrowane”.

3.3 Ustanowienie priorytetów

3.3.1 Jedną z szerzej omawianych kwestii podczas konsultacji przeprowadzonych przez Komisję Europejską dotyczyła tego, czy należy określić konkretne priorytety nowego programu. Komisja słusznie odrzuciła określanie stałych priorytetów rocznych, które mogłyby uniemożliwiać wnioskodawcom prawidłowe planowanie, przygotowywanie i składanie wniosków. Ostatecznie Komisja zdecydowała się, nie podając jednak dokładnych informacji, na określanie wspólnie z państwami

członkowskimi co najmniej dwuletnich programów prac. EKES nie jest obecnie w stanie poruszyć kwestii planów prac, jako że w omawianym tu wniosku dotyczącym rozporządzenia brakuje dokładnych informacji na ten temat. Mimo braku danych, przy ustalaniu programów prac należy uwzględnić istotę programu LIFE, tj. jego elastyczność i możliwość dostosowania się do zmian.

3.3.2 EKES popiera koncentrację wysiłków na określonych priorytetach politycznych i obszarach działań związanych ze środowiskiem i klimatem. Komisja powinna dostarczyć więcej informacji na temat funkcjonowania Komitetu Programu LIFE, reformy w zakresie krajowych punktów kontaktowych oraz wykorzystania aktów delegowanych do ustalenia kryteriów dopuszczalności projektów oraz równowagi geograficznej w przypadku projektów zintegrowanych.

3.4 Podprogram działań na rzecz klimatu

3.4.1 Tworzenie specjalnego podprogramu mającego dotyczyć kwestii związanych z klimatem oraz jego trzech priorytetów (łagodzenia, dostosowania i zarządzania) powinno stanowić impuls do usprawnienia wdrażania przepisów UE dotyczących klimatu, wzmocnienia zarządzania i konsolidacji nowych sieci i platform. Nowy podprogram jest niezbędny do osiągnięcia celów określonych w strategii „Europa 2020”⁽²⁾ i w Planie działania prowadzącym do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.⁽³⁾

3.4.2 Nowy podprogram, mimo że dysponuje ograniczoną pulą środków finansowych, powinien być ukierunkowany na szereg szczególnych celów, które pozwolą na pogłębienie wiedzy w terenie na temat zagadnień dotyczących klimatu oraz umożliwią uczynienie tego priorytetu integralną częścią ogółu instrumentów i działań wspólnotowych. Efekty synergii pomiędzy celami związanymi ze środowiskiem i klimatem są oczywiste. Jak wskazuje Komisja Europejska w swoim wniosku dotyczącym rozporządzenia, projekty dotyczące klimatu mogą mieć wiele celów.

3.4.3 Według EKES-u decyzja o rozbudowaniu dawnego komponentu tematycznego „Zmiana klimatu” w ramach komponentu „Polityka i zarządzanie w zakresie ochrony środowiska” programu LIFE+ jest właściwa i słuszna. Nie chodzi jedynie o kwestię zwiększenia jego widoczności, ale o zrozumienie jego wartości strategicznej i multidyscyplinarnej.

3.5 Projekty zintegrowane

3.5.1 Projekt zintegrowany to tradycyjny projekt LIFE, który ma większy zasięg niż terytorium jednego regionu, w którym wnioskodawca stara się wytworzyć zdolność niezbędną do zarządzania w konkretnym sektorze, korzystając z finansowania w ramach programu LIFE, a także z innych funduszy krajowych, regionalnych lub pochodzących z sektora prywatnego.

3.5.2 Zasadniczo będą to projekty na dużą skalę (5–10 milionów euro współfinansowania wspólnotowego) mające na celu rozwiązanie problemów dotyczących środowiska oraz usprawnienie stosowania i włączenie kwestii związanych ze środowiskiem do innych polityk. Priorytetowe obszary działania są odpowiednie (sieć „Natura 2000”, woda, powietrze, odpady itp.), choć Komisja nie powinna umniejszać roli projektów tradycyjnych, które wygenerowały niezliczone korzyści przy minimalnych kosztach. Projekty zintegrowane będą stanowiły nowy wielocelowy mechanizm realizacji, jeśli chodzi o wdrażanie przepisów w zakresie ochrony środowiska i działań na rzecz klimatu, ale nasuwają się uzasadnione wątpliwości co do tego, czy w praktyce nie skomplikują zarządzania i nie spowodują trudności w koordynowaniu różnych funduszy wykorzystywanych równocześnie.

3.5.3 Projekty zintegrowane będą podlegały podziałowi geograficznemu, który należy jeszcze zdefiniować. Za pomocą aktów delegowanych Komisja wprowadzi kryteria geograficzne, ale byłoby wskazane, aby w rozporządzeniu podstawowym mogły zostać zawarte podstawowe wytyczne co do tego, jak zachęcać kraje, które dotychczas były mało aktywne w obszarze LIFE, do zwiększenia udziału w programie. W tym celu konieczne jest zwiększenie dostępu tych krajów do usług doradczych i usprawnienie koordynacji z właściwymi instytucjami krajowymi. Komitet sądzi, że przy wyborze projektu zintegrowanego należy przedkładać kryteria merytoryczne nad kryteria geograficzne lub podobne. Współfinansowanie podwyższone do 80 % kosztów kwalifikowanych może nie być wystarczające do zachęcenia do udziału podmiotów publicznych i prywatnych z uwagi na kryzys gospodarczy, w czasie którego bardzo trudno o mobilizację odpowiednich środków finansowych na tak ambitne projekty.

3.5.4 Projekty zintegrowane powinny w większym stopniu być realizowane z udziałem organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu ułatwienia ich rozwoju i zastosowania w terenie, tak aby nie dopuścić do tego, by stały się jedynie instrumentami wykorzystywanymi przez administracje. Zasadnicze znaczenie ma zwiększenie udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i wspieranie tworzenia sieci, które pozwolą na wymianę najlepszych praktyk i przekazywanie wiedzy między ich członkami.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Uproszczenie

4.1.1 Komisja kładzie nacisk na dalsze uproszczenie poprzez zwiększenie zastosowania kwot stałych i płatności zryczałtowanych. Zastosowanie takiego środka przyniesie korzyści i pozwoli na wyeliminowanie zbędnych obciążeń biurokratycznych.

4.1.2 Komitet nie podziela jednak propozycji zmiany kosztów kwalifikowanych prowadzącej do nieuwzględnienia podatku VAT ani kosztów wynagrodzeń stałych pracowników (zasadniczo udział tych kosztów wynosi około 30 %). Nieuwzględnienie tych kosztów spowodowałoby trudności w realizacji projektów prowadzonych głównie przez mniejsze lub działające lokalnie podmioty społeczeństwa obywatelskiego. Uproszczenie powinno bazować na wprowadzeniu istotnych zmian formularzy, lepszego doradztwa na etapie redagowania, elastyczności w zakresie zmian budżetu ex post oraz fazy oceny

⁽²⁾ COM(2010) 2020 final.

⁽³⁾ COM(2011) 112 final.

wstępnej (*screening*). Zdaniem Komitetu niektóre środki prowadzące do uproszczenia, które zostały stworzone w szczególności dla projektów zintegrowanych, powinny objąć także projekty tradycyjne, tak jak w przypadku ustanowienia dwóch faz przy wyborze projektów.

4.1.3 Wniosek dotyczący rozporządzenia znacznie zwiększa komplementarność między instrumentami finansowymi w odniesieniu do niejasnego sformułowania art. 9. EKES zgadza się z zasadą, że program LIFE powinien uzupełniać inne programy finansowania Unii (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, „Horyzont 2020” itp.) i usprawniać koordynację tak, aby zapobiec podwójnemu finansowaniu.

4.1.4 Nowym środkiem mającym doprowadzić do uproszczenia funkcjonowania programu i zarządzania nim powinno towarzyszyć zwiększenie przejrzystości kryteriów wyboru projektów i wzmocnienie istniejących instrumentów tak, aby zaoferować usługi poradnictwa potencjalnym beneficjentom.

4.2 Podejście wspólnotowe a działania poza Unią

4.2.1 W następstwie zniesienia orientacyjnych przydziałów krajowych (art. 6 obecnego rozporządzenia), w przypadku tzw. projektów zintegrowanych stosowane będą jedynie nieokreślone kryteria równowagi geograficznej. Przydziały krajowe nie przyniosły oczekiwanego rezultatu i nie stanowiły zachęty dla mniejszych państw ani państw o mniejszym doświadczeniu w zarządzaniu takimi funduszami. Zniesienie tych przydziałów wydaje się logiczne i jest rekompensowane przez Komisję wprowadzeniem kryteriów geograficznych dla projektów o większym znaczeniu (projekty zintegrowane). Obecnie Włochy, Niemcy i Hiszpania są głównymi beneficjentami, ale należy aktywnie wspierać udział tych krajów, które mają mniejsze doświadczenie lub przygotowanie techniczne.

4.2.2 Rozszerzenie obszaru geograficznego programu LIFE wydaje się właściwe, ale nie powinno wypaczać wspólnotowego charakteru programu LIFE. Odstępstwa od ogólnej zasady powinny ograniczać się do szczególnych i ściśle określonych co do obszaru przypadków, takich jak gatunki morskie lub wędrowne bądź współpraca międzynarodowa pomiędzy organizacjami. EKES zgadza się, że przynajmniej 15 % budżetu programu powinno zostać ukierunkowanych na projekty ponadnarodowe.

4.2.3 Komisja do tej pory wykonywała całość prac związanych z zarządzaniem programem LIFE; w nowym wniosku nie jest jednak wyraźnie powiedziane, jaką rolę w ramach projektów tradycyjnych będą odgrywały agencje wykonawcze, a konkretnie Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności. W związku z tym Komisji Europejskiej należy zadać pytanie, jakie będą kompetencje agencji wykonawczej w zakresie wyboru projektów oraz jakie instrumenty będą wykorzystywane do wzmocnienia krajowych punktów kontaktowych.

4.3 Sieć „Natura 2000”

4.3.1 Wkład programu LIFE w finansowanie rozwoju sieci „Natura 2000” stanowi priorytet, który przyniósł widoczne rezultaty. W następnym okresie program LIFE powinien dalej przyczyniać się do zwiększania aprobaty dla sieci „Natura 2000” wśród podmiotów lokalnych i administracji. Dlatego niezwykle ważne jest to, aby program LIFE prowadził do konsolidacji wspólnych kryteriów zarządzania i administrowania obszarami „Natura 2000”. Zadanie to powinno być koordynowane przez Komisję Europejską i ukierunkowane na kraje, w których sieć zaczęto wprowadzać dopiero ostatnim czasie.

4.4 Współfinansowanie

4.4.1 Maksymalny poziom współfinansowania projektów LIFE wyniesie 70 % kosztów kwalifikowanych, podczas gdy wcześniej wynosił on 50 %. W przypadku projektów zintegrowanych poziom współfinansowania będzie mógł wynosić do 80 %, przy czym poziom ten będzie również stosowany dla projektów specjalnych, wspierających szczególne potrzeby związane z rozwojem i realizacją polityki lub przepisów prawnych Unii, biorąc pod uwagę wartość strategiczną tych projektów. Podwyższenie poziomu współfinansowania ma na celu zrekompensowanie braku możliwości zakwalifikowania niektórych, bardzo wysokich kosztów, które do tej pory zaliczane były do kosztów kwalifikowalnych, takich jak podatek VAT i koszty pracy stałych pracowników. Niemniej jednak w bieżącym okresie niektóre projekty w obszarze różnorodności biologicznej już wykorzystują poziom współfinansowania równy 75 %. Wobec tego Komisja powinna zbadać, czy taki poziom współfinansowania stanowi wystarczającą rekompensatę, czy też należałoby określić stały poziom współfinansowania zamiast poziomu maksymalnego.

4.5 Ekoinnowacyjność

4.5.1 W bieżącym okresie większość projektów dotyczących polityki i zarządzania w zakresie środowiska miała na celu zastosowanie innowacyjnych metod zarządzania lub prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena skutków przedstawia w sposób bardzo pozytywny postępy w zakresie innowacji ekologicznych. Mimo to Komisja proponuje ograniczenia w zakresie innowacji w sektorze prywatnym, ponieważ a priori będą one obsługiwane przez inne instrumenty szczególne, takie jak „Horyzont 2020”.

4.6 Wspieranie udziału MŚP oraz NGO

4.6.1 Nowy projekt programu LIFE rezygnuje z podejścia czysto oddolnego (*bottom up*) i stawia na elastyczne podejście odgórne. Owocem tej filozofii jest koncepcja projektów zintegrowanych. EKES nie odrzuca nowego punktu widzenia Komisji, ale pragnie położyć nacisk na znaczenie wspierania projektów, które są opracowywane na skalę lokalną lub regionalną i angażują małe przedsiębiorstwa i NGO, ale mogą wytworzyć znaczne rezultaty przy minimalnych kosztach.

4.6.2 EKES popiera ideę, aby projekty finansowane z programu LIFE skutecznie promowały wykorzystywanie zielonych zamówień publicznych.

4.7 Finansowanie NGO działających w obszarze ochrony środowiska

4.7.1 Komisja Europejska wykorzystuje instrument LIFE do finansowania NGO, które uczestniczą w europejskim procesie decyzyjnym. Tradycyjnie około trzydziestu organizacji skorzystało z tych funduszy i uzyskało, w ocenie Komisji, bardzo pozytywne rezultaty. W związku z tym Komitet pochwała pracę wykonaną przez te organizacje, ale uważa, że należy zmodyfikować kryteria wyboru, tak aby środki były przyznawane w taki sposób, by również inne organizacje mające znaczny wpływ na środowisko i klimat mogły z nich korzystać.

Bruksela, 25 kwietnia 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
